

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกัน
โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์
และการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนักเรียน
ระดับอาชีวศึกษาในพื้นที่เขตพระนคร

จัดทำโดย นางพัชรินทร์ บวรวิเศษศรี

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สังกัด ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑ สะพานมอญ สำนักอนามัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

จากสภาพสังคมในปัจจุบันส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่มีค่านิยมและเจตคติใหม่ในเรื่องเพศ เช่นการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น การยอมรับการมีคู่อหลายคน หรือการมีเพศสัมพันธ์เพื่อความสนุกสนานชั่วครั้งคราว นอกจากนี้อิทธิพลของสื่อต่างๆ ในปัจจุบันก็มีส่วนช่วยทำให้เยาวชนมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น ส่งผลกระทบต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ รวมไปถึงการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ถึงแม้ทุกภาคส่วนจะให้ความสำคัญและช่วยกันป้องกันและแก้ไข รวมทั้งมีการพัฒนาวิธีการที่ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่บรรลุผลเป็นที่น่าพอใจ สถิติการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มเยาวชนก็ยังคงปรากฏให้เห็น

แม้สถานการณ์ปัจจุบันการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่และการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องจากเอดส์ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จะลดลงมากเมื่อเทียบกับสถานการณ์ก่อนหน้านี้ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์มีความยั่งยืน และสามารถยุติปัญหาเอดส์ได้ ภายในปี ๒๕๗๓ ตามนโยบายระดับนานาชาติ และประเทศ กรุงเทพมหานครจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันที่ได้กำหนดเป้าหมาย “มุ่งสู่เป้าหมายที่เป็นศูนย์” (Getting to Zero) ที่มุ่งเน้นลดการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ ลดอัตราการตายด้วยโรคเอดส์ และลดการตีตรา การเลือกปฏิบัติกับผู้ติดเชื้อผู้ป่วยเอดส์ และผู้ที่ได้รับผลกระทบ ด้วยเหตุผลดังกล่าว โครงการการส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในพื้นที่เขตพระนคร จึงยังคงมีความจำเป็นเพื่อสร้างค่านิยมและสร้างความเข้าใจในสังคมให้ได้ว่า การใช้ถุงยางอนามัยไม่ใช่เรื่องน่าอาย และมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อความปลอดภัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้ง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
หัวข้อรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๒
เป้าหมาย	๒
ความรู้ที่นำมาใช้	๒
พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	๒
หลักการวิเคราะห์ SWOT	๔
วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA	๕
กรอบแนวทางการดำเนินงาน	๗
ระยะเวลาดำเนินการ	๑๐
งบประมาณ	๑๐
แนวทางการติดตามและการประเมินผล	๑๑
ข้อเสนอแนะ	๑๓
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

๑. หัวข้อรายงานการศึกษาส่วนบุคคล การส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในพื้นที่เขตพระนคร

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขที่หลากหลายให้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงการป้องกันและควบคุมโรค โดยได้กำหนดเป้าหมายไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) มิติที่ ๑.๖ ปลอดภัยคนเมือง เป้าหมายที่ ๑.๖.๒ โรคติดต่อที่สำคัญในเมืองได้รับการเฝ้าระวังและควบคุมไม่ให้เกิดในวงกว้าง (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล,๒๕๖๐) จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่มีการยอมรับค่านิยมและเจตคติใหม่ในเรื่องเพศ เช่นการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น การยอมรับการมีคู่หลายคน เป็นต้น เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเกิดความเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครภ์ไม่พร้อมในกลุ่มเยาวชนที่นำไปสู่การทำแท้งในที่สุด สำหรับการใช้อย่างอนาถนั้นเป็นวิธีที่สามารถป้องกันได้ทั้งการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งสามารถป้องกันการตั้งครภ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยจึงถือเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันดังกล่าว ข้อมูลจากรายงานการคลอดในประเทศไทย พบว่าในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนเด็กที่คลอดจากแม่วัยรุ่น อายุ ๑๐-๑๙ ปี จำนวน ๖๖๖,๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของการคลอดทั้งหมด สูงเป็นอันดับ ๒ ในภูมิภาคอาเซียน คิดเป็น ๑๓ เท่าของประเทศสิงคโปร์ รายงานเฝ้าระวังการทำแท้งในประเทศไทย ปี ๒๕๕๗ พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยที่ทำแท้งทั้งหมดในสถานพยาบาล เป็นหญิงวัยรุ่นอายุ ๑๐-๑๙ ปี ซึ่งร้อยละ ๙๒.๖ ของกลุ่มสำรวจนี้ตั้งครภ์โดยไม่ตั้งใจ ในจำนวนนี้มีวัยรุ่นอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีที่ไม่ได้คุมกำเนิดสูงถึง ร้อยละ ๙๕.๗ (กรมอนามัย,๒๕๕๙)

จากผลการสำรวจพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และอาชีวศึกษาปีที่ ๒ (ปวช.) ของกองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปี ๒๕๕๘ พบว่า เพศสัมพันธ์ในรอบ ๑ ปี ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่แล้วมีเพศสัมพันธ์กับคู่อีกหรือแฟนตนเอง ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๓% นักเรียนระดับอาชีวศึกษาชั้นปีที่ ๒ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๗% มีสัดส่วนการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ ๓๕.๓ และ ๒๖.๖ ในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และนักเรียนระดับอาชีวศึกษาชั้นปีที่ ๒ (ปวช.) ตามลำดับ นักเรียนเคยไปตรวจหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีเพียงร้อยละ ๗ (n=๒๓๖) ส่วนนักเรียนที่เคยมีอาการของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จำนวน ๑๙๘ ราย เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๕ จำนวน ๘๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙๕ และนักเรียนระดับอาชีวศึกษาชั้นปีที่ ๒ (ปวช.) จำนวน ๑๐๙ รายคิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๕ นักเรียนชายมีสัดส่วนเคยมีอาการของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนหญิง (กองควบคุมโรคเอดส์ฯ,๒๕๕๘)

ถึงแม้จะมีการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน พฤติกรรมด้านการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทยก็ถือว่ารุนแรงและน่าเป็นห่วง เนื่องจากเด็กบางส่วนไม่มีความรู้ และบางส่วนไม่เห็นความสำคัญหรือไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ไม่รู้วิธีการปฏิเสธเมื่อไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ ขาดความรู้ด้านสิทธิในร่างกายของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์ปลอดภัย ด้วยเหตุนี้จึงเกิด

ปัญหาต่างๆตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเด็กมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปัญหาแม่ท้องวัยรุ่น เป็นต้น

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑ สะพานมอญ ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาจึงได้จัดทำโครงการ การส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครรรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในพื้นที่เขตพระนคร เพื่อให้กลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาได้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ รวมทั้งการตั้งครรรภ์ไม่พร้อม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความตระหนักในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครรรภ์ไม่พร้อมด้วยการใช้ถุงยางอนามัย
๒. เพื่อให้กลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาได้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ รวมทั้งการตั้งครรรภ์ไม่พร้อม ได้อย่างเหมาะสม
๓. เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษามีทักษะการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีทุกครั้ง

๔. เป้าหมาย

๑. ร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเกิดความตระหนักในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครรรภ์ไม่พร้อม ด้วยการใชถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
๒. ร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ รวมทั้งการตั้งครรรภ์ไม่พร้อม ได้อย่างเหมาะสม
๓. ร้อยละ ๙๐ ของกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการสามารถสาธิตการใส่ถุงยางอนามัยได้อย่างถูกวิธีทุกครั้ง

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

๕.๑ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (จตุพร ต้นเอียด,๒๕๖๑:ออนไลน์)

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งร่างกายจิตใจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเพศ วัยรุ่นจะเริ่มให้ความสนใจต่อเพศตรงข้าม เริ่มมีความรู้สึกทางเพศประกอบกับเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรงและอาจยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องนักในเรื่องเพศ รวมทั้งสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่มีปัจจัยและสถานการณ์ที่ยั่วยุ ชักนำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย และอาจนำมาซึ่งการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์โดยไม่ตั้งใจที่จะทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมามากมายไม่ว่าจะเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ เป็นต้น วัยรุ่นจึงควรมีการแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม รู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากปัจจัยและสถานการณ์เสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์โดยไม่ตั้งใจ เพื่อที่จะได้มีชีวิตอย่างสดใสในช่วงวัยรุ่นและเติบโตไปสู่ผู้ใหญ่อย่างมีความสุข การเปลี่ยนแปลงไปของสังคมในปัจจุบันนำมาซึ่งปัจจัยและสถานการณ์ต่างๆที่ล่อแหลม และอันตรายต่อวัยรุ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางเพศ เป็นปัญหาที่สำคัญประการ

หนึ่งของวัยรุ่น หากวัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมจนเกิดการมีเพศสัมพันธ์ อาจทำให้เกิดปัญหาการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ตามมาและในวัยรุ่นหญิงอาจทำให้เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจได้

พฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นชายที่เป็นปัญหา ได้แก่

- การอ่านการ์ตูนลามกและสื่อลามก เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะสื่อลามกเหล่านี้มักจะแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ผิดไปจากความจริงเพื่อจะดึงดูดความสนใจของผู้ดู การดูสื่อลามกอาจทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจไปหลกอลวงหรือข่มขืนผู้อื่นได้ หากดูสื่อเหล่านี้เป็นประจำจะทำให้มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติได้ นอกจากนี้ยังเป็นการใช้เวลาว่างไปอย่างเปล่าประโยชน์
- การทดลองมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม โดยอาจจะเป็นเพื่อนหญิง คู่รักหรือหญิงขายบริการทางเพศ จะทำให้ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ได้หากไม่ใช้อย่างอนามัย รวมทั้งยังทำให้ฝ่ายหญิงเสียหายและอาจเกิดปัญหาต่างๆตามมา เช่นถูกดำเนินการทางกฎหมายหากฝ่ายหญิงแจ้งความว่าถูกล่อลวงหรือใช้กำลังบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือฝ่ายหญิงอาจตั้งครรภ์ในขณะที่วัยรุ่นชายยังไม่พร้อมที่จะรับผิดชอบ เพราะยังเรียนไม่จบยังไม่สามารถทำงานหาเงินมาส่งเสียเลี้ยงดูและยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะมีครอบครัวหรือเป็นพ่อของลูก

พฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นหญิงที่เป็นปัญหา ได้แก่

- การแต่งตัวให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและความปลอดภัย เช่นใส่เสื้อสายเดี่ยว เสื้อเกาะอก กางเกงขาสั้น กางเกงเอวต่ำ เป็นต้นจะเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมทางเพศได้ง่าย
- การยอมมีเพศสัมพันธ์กับคู่รัก เพราะคิดว่าความสัมพันธ์จะยาวนานมั่นคง หรือทำให้คนรักไม่ไปมีคนอื่น จริงๆ แล้วเป็นการแสดงออกที่ผิด เพราะการที่ผู้หญิงยอมมีเพศสัมพันธ์จะทำให้ฝ่ายชายคิดว่าผู้หญิงอาจเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นมาแล้วเช่นกัน และการทำเช่นนี้ไม่ทำให้ฝ่ายชายมีความรักและความสัมพันธ์ต่อผู้หญิงตลอดไปได้ เพราะความรักจะมีองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ได้แก่ความเข้าใจ ความเห็นใจความเอื้ออาทร มีนิสัยใจคอที่เข้ากันได้ เป็นต้นอีกทั้งวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเติบโตต่อไปและยังต้องเจอผู้คนอีกมากในวันข้างหน้า
- การมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นได้ง่ายหากเคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว พบว่าผู้หญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรักไปแล้ว มักจะยอมมีเพศสัมพันธ์กับคนรักคนต่อมาหรือเพื่อเหตุผลอื่น เช่นเพื่อแลกกับเงินที่จะมาซื้อสิ่งของราคาแพงตามที่ตนเองต้องการ เพราะคิดว่าตนเองไม่บริสุทธิ์แล้วไม่มีอะไรจะเสียอีก

การตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ

การมีครอบครัวและมีลูกเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ แต่ต้องรอให้ถึงวัยอันสมควรก่อน คือหลังจากเรียนหนังสือสำเร็จมีอาชีพการงาน มีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงดูตนเองแล้วจึงสมควรจะแต่งงานมีครอบครัว ทั้งนี้เพื่อที่ตนเองครอบครัวและลูกที่เกิดมาจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติทำให้บุคคลที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งได้แก่นักเรียนนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องปกติ โดยหากพึงพอใจในกันและกันหรือเป็นคู่รักกันก็สามารถมีเพศสัมพันธ์กันได้โดยไม่ต้องมีพันธะใดๆ หรือทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานเหมือนอย่างสังคมตะวันตก ส่วนใหญ่อีกทั้งหลายคนไม่มีการป้องกันโดย

ไม่ใช่ดูยางอนามัย ทำให้เกิดปัญหาติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคเอดส์ที่มีผู้ป่วยจำนวนมากในปัจจุบัน และในผู้หญิงอาจจะมีการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ อันจะนำมาซึ่งปัญหาอื่นๆมากมายและผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นมักจะมีกับฝ่ายหญิงเพียงฝ่ายเดียวเพราะฝ่ายชายมักจะไม่รับผิดชอบต่อผลการกระทำดังกล่าว

๕.๒ หลักการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

เพื่อให้การจัดทำโครงการส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในพื้นที่เขตพระนคร เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้จัดทำรายงานขอใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT มาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางในการดำเนินการ เพื่อป้องกันปัญหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ รวมทั้งการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาด้วยการส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัย โดยการค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ สู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต องค์ประกอบของ SWOT มีดังนี้

๑) Strength	จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ
๒) Weakness	จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ
๓) Opportunity	โอกาสที่จะดำเนินการได้
๔) Threat	อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงาน

การแก้ไขปัญหานั้นเป็นสิ่งที่ยากมาก ดังนั้นการวิเคราะห์และวางแผนที่ดีด้วยนั้นย่อมต้องมีการคิดวิเคราะห์ให้รอบคอบ หลักการสำคัญของ SWOT คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้านคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อหาจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อประเมินโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงถือได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้ปัญหา) ได้อย่างชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้ว และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของปัญหาในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดกลยุทธ์ และการดำเนินตามกลยุทธ์ของแผนงาน/โครงการที่เหมาะสมต่อไป

ตาราง SWOT Analysis

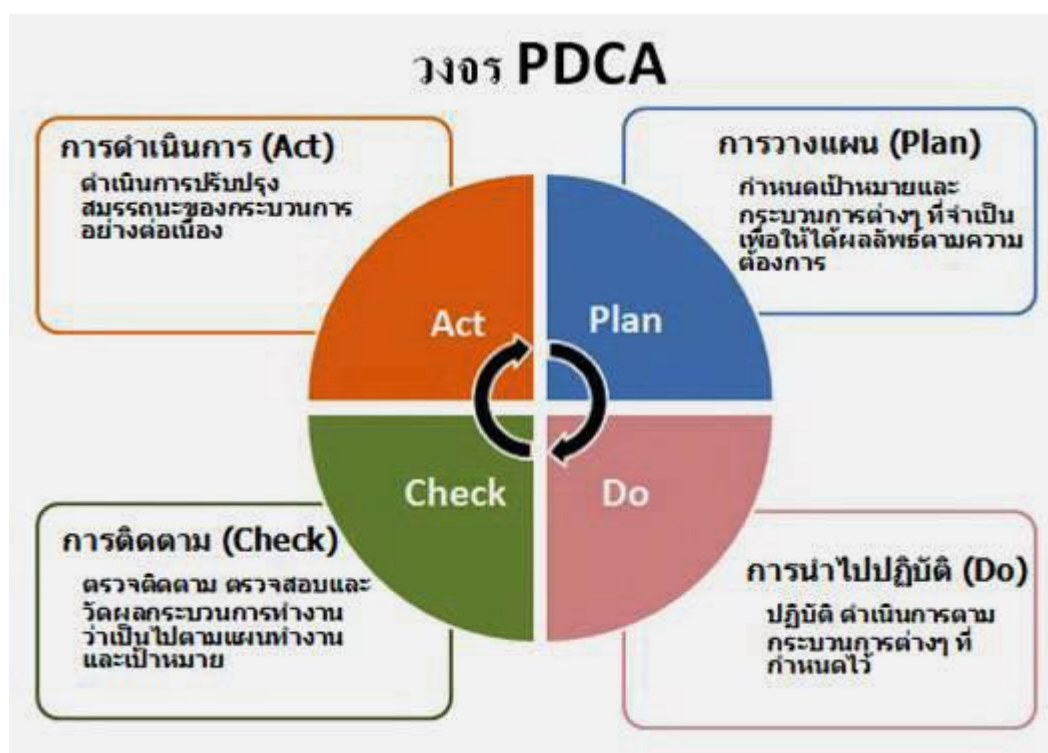
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑. ศูนย์บริการสาธารณสุขได้รับการสนับสนุน อาทิ เช่น งบประมาณรายจ่าย ยาต้านไวรัสเอดส์ จากกองทุนควบคุมโรคเอดส์ฯ</p> <p>๒. บุคลากรของศูนย์บริการสาธารณสุขได้รับการอบรมความรู้และทักษะต่าง ๆ ด้านเอดส์เพื่อนำมาใช้ในพื้นที่ของตนเอง</p> <p>๓. มีคณะกรรมการเอดส์ระดับพื้นที่ที่รับผิดชอบงานเอดส์</p>	<p>๑. ศูนย์บริการสาธารณสุขไม่มีบุคลากร(พยาบาล)ที่รับผิดชอบงานเอดส์โดยตรง พยาบาลที่รับผิดชอบงานโรงเรียน หรืองานชุมชนก็ต้องทำงานด้านเอดส์ร่วมด้วย</p> <p>๒. พยาบาลอนามัยโรงเรียนมีเพียง ๑ คนแต่ต้องรับผิดชอบโรงเรียนในพื้นที่ทั้งหมด ๑๖ แห่งและต้องรับผิดชอบงานหลากหลายด้าน</p> <p>๓. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑ สะพานมอญ มีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่มีที่สำหรับเก็บถุงยางอนามัยที่เป็นสัดส่วนและถูกต้อง ทำให้ต้องเบิกถุงยางอนามัยในปริมาณที่น้อย</p>
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
<p>๑. กรุงเทพมหานคร มีหน่วยงานระดับปฏิบัติการเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอดส์ คือ กองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีแผนยุทธศาสตร์ยุติปัญหาเอดส์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๓</p> <p>๒. มีองค์กรระดับโลกที่ให้ความสนใจและพยายามที่จะยุติปัญหาการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ (UNAIDS)</p> <p>๓. ปัญหาการติดต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ในวัยรุ่น และการตั้งครรภ์วัยรุ่น เป็นปัญหาระดับชาติที่ผู้บริหารระดับประเทศให้ความสนใจ</p> <p>๔. มีหน่วยงาน NGOs ที่ทำงานด้านเอดส์หลายหน่วยและเป็นภาคีเครือข่ายการทำงานร่วมกันกับศูนย์บริการสาธารณสุข</p>	<p>๑. สถาบันการศึกษาจำนวนมากไม่ได้จัดการสอนเรื่องเพศศึกษาอย่างจริงจัง</p> <p>๒. ครูประจำวิชาสุขศึกษาส่วนมากไม่ได้รับการอบรมการสอนเพศศึกษามาโดยตรง</p> <p>๓. ความเชื่อและทัศนคติที่ว่าการใช้ถุงยางอนามัยเป็นการไม่ไว้วางใจกัน</p> <p>๔. ผู้ใหญ่บางคนมองว่าการพูดคุยเรื่องเพศเป็นสิ่งน่าอาย</p> <p>๕. คนส่วนใหญ่ยังมองเรื่องเอดส์เป็นเรื่องไกลตัว</p>

๕.๓ วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA (วีรพันธ์ เกษสังข์, ๒๕๖๑:ออนไลน์)

PDCA หรือ Deming Cycle คือ วงจรควบคุมคุณภาพ ที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดยวอลเตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) ผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรมและต่อมาวงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เอดเวิร์ด เดมมิ่ง (W. Edwards Deming) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ เผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานภายใน

โรงงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนการผลิตโดยพนักงานเอง จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า “วงจรเดมมิง” ต่อมาพบว่า แนวคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก วงจร PDCA เป็นหัวใจสำคัญสำหรับการปรับปรุงกระบวนการของงาน เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีการวางแผนไว้เป็นอย่างดี นำไปปฏิบัติได้จริง

ดังนั้นเมื่อทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจนทราบจุดแข็ง(Strength) จุดอ่อน(Weakness) และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อประเมินโอกาส(Opportunity) และอุปสรรค(Threat) เรียบร้อยแล้ว นำวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้ในการวางแผนงาน/โครงการฯ PDCA เป็นแนวคิดหนึ่ง ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่การวางแผน แต่แนวคิดนี้เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ที่มา วงจร PDCA <https://www.enttraining.net/>

ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน (Plan:P) เป็นส่วนประกอบของวงจรที่มีความสำคัญเนื่องจากการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นของงาน และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนเพื่อการดำเนินงานเป็นการหาคำตอบของปัญหาอย่างรอบคอบครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ และกำหนดวิธีการตรวจสอบและประเมินผล

ขั้นตอนที่ ๒ การปฏิบัติตามแผน (Do:D) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการที่กำหนดไว้ตามแผน

ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check:C) เป็นการตรวจสอบประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ ผลของการประเมินตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ขั้นตอนที่ ๔ การปรับปรุงแก้ไข (Act:A) เป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่พิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ ๒ กรณีคือ

๑. ผลที่เกิดขึ้นได้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ก็พัฒนาสิ่งที่คืออยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไป

๒. ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผนหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงและสังเคราะห์รูปแบบ การดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในปีต่อไป

ประโยชน์ของ PDCA ที่ใช้ในการวางแผนมี ๓ ข้อหลักๆดังนี้

๑. เพื่อการป้องกัน

- การนำวงจร PDCA ไปใช้จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีการวางแผน การวางแผนที่ดีช่วยป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการสูญเสียทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ

- การทำงานที่มีการตรวจสอบจะทำให้การทำงานมีความรัดกุมมากขึ้น

- การตรวจสอบเพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขที่รวดเร็วมากขึ้น จะทำให้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นจะไม่กลับมาเกิดขึ้นอีก

๒. เพื่อการแก้ไขปัญหา

- เมื่อประสบปัญหา ก็จะพร้อมในการแก้ไขปัญหาได้ทันทีเนื่องจากรู้ถึงสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหา

- PDCA เมื่อนำมาใช้ตรวจสอบว่ามีอะไรบางอย่างที่ทำให้เกิดปัญหา เมื่อมีปัญหาก็จะสามารถนำมาวางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป

๓. เพื่อการปรับปรุง

-PDCA เพื่อการปรับปรุง คือ ไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ต้องหาวิธีการที่ดีกว่าเดิมมาพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ยกระดับคุณภาพงานของหน่วยงาน

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลำดับ	รายการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผู้เกี่ยวข้อง
ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน				
๑.	จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน
๒.	จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจง แนวทาง ขั้นตอน กระบวนการ ทำงานให้มีความเข้าใจเบื้องต้น	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา

ลำดับ	รายการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผู้เกี่ยวข้อง
๓.	กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.๑) จากวิทยาลัยตั้งตรงจิตรพณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนคร และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา จำนวนแห่งละ ๕๐ คน	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา
๔.	วางแผนขอบเขตการดำเนินงานศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมเป็นประเด็นข้อคำถาม	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา
ขั้นตอนที่ ๒ การปฏิบัติ				
๑.	นำปัญหาจากการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการเขียนแผนงาน/โครงการ	๒ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-
๒.	เขียนโครงการเพื่อขออนุมัติ	๒ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-
๓.	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระดับศูนย์บริการสาธารณสุขและสถานศึกษา	๒ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ผู้อำนวยการศูนย์ฯ -หัวหน้าพยาบาล -ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา -ผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ -ครูประจำวิชา สุขศึกษา

ลำดับ	รายการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผู้เกี่ยวข้อง
๔.	จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงานและกำหนดเนื้อหาวิชาการและกิจกรรมที่จะลงดำเนินการ	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ผู้อำนวยการศูนย์ฯ -หัวหน้าพยาบาล -ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา -ผู้อำนวยการวิทยาลัย ฯ -ครูประจำวิชา สุขศึกษา
๕.	จัดประชุมทีมงานในการดำเนินงาน มอบหมายความรับผิดชอบของกิจกรรมในโครงการฯ	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา -ครูประจำวิชา สุขศึกษา
๖.	กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ พร้อมทั้งจัดทำแบบประเมินความรู้ และความตระหนักในการป้องกันการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี/เอดส์ ก่อน – หลัง การทำกิจกรรม	๓ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา
๗.	จัดทำเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมในโครงการฯ	๒ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา
๘.	ลงดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการฯ	๓ วัน (๑วัน/ ๑วิทยาลัย)	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา

ลำดับ	รายการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผู้เกี่ยวข้อง
ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบ				
๑.	ติดตามการปฏิบัติงาน ครั้งที่๑ เพื่อวิเคราะห์ผล ปัญหาและอุปสรรคระหว่างดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งสรุปปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้น	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา
ขั้นตอนที่ ๔ การปรับปรุง				
๑.	ประชุมคณะกรรมการโครงการฯ เพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงาน ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน (AAR) -กรณีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ก็จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป -กรณีผลการดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ให้นำผลที่ได้มาปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติงานให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละวิทยาลัยฯ	๑ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-หัวหน้าพยาบาล -ทีมพยาบาลอนามัย ชุมชน -นักสังคมสงเคราะห์ -นักจิตวิทยา -ครูประจำวิชาสุขศึกษา
๒.	สรุปผลการดำเนินงาน เพื่อทำรายงานเสนอผู้บริหารและผู้อำนวยการวิทยาลัยทั้ง ๓ แห่ง	๒ วัน	พยาบาลอนามัย โรงเรียน	-

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๘. งบประมาณ

ใช้งบประมาณเงินนอกงบประมาณ(บัญชี) โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (สปสช.) ของศูนย์บริการสาธารณสุข ๑ สะพานมอญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (๒๕ บาท x ๖๐คน x ๒มื้อ x ๓แห่ง) = ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน (๕๐บาท x ๖๐คน x ๓แห่ง) = ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ (๒,๐๐๐บาท x ๓แห่ง) = ๖,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๔,๐๐๐ บาท

๙. แนวทางการติดตามและการประเมินผล

วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		วิธีการ/เครื่องมือ	การประเมินผล
	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcome)		
<p><u>วัตถุประสงค์</u> ๑. เพื่อสร้างความตระหนักในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยการใช้ถุงยางอนามัย</p>	<p>-จำนวนนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ สอบถามเพื่อขอรับการตรวจเลือดหาการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือเอชไอวีเพิ่มขึ้น</p>	<p>-จำนวนนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ ใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น</p>	<p>- ดำเนินกิจกรรมเปิดโอกาสให้ซักถามในประเด็นที่สงสัยหรือคับข้องใจเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์ และเพศ</p>	<p>- จำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สอบถามเกี่ยวกับการขอรับการตรวจเลือดหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือเอชไอวี (จากการสังเกตและนับจำนวน)</p>
<p><u>เป้าหมาย</u> ๑. ร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ เกิดความตระหนักในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์</p>	<p>- จำนวนนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ ขอรับการแจกถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น</p>	<p>-ไม่มีนักเรียนหญิงที่เข้าร่วมโครงการฯ เกิดการตั้งครรภ์ในรอบ ๑ปีการศึกษา ภายหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม</p>	<p>- รายงานการกระจายถุงยางอนามัยทุกครั้งหลังดำเนินกิจกรรม</p> <p>-มีการรายงานข้อมูลปัญหาการตั้งครรภ์ของนักเรียน</p>	<p>-จำนวนผู้ขอรับถุงยางอนามัยหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม</p> <p>-จำนวนนักเรียนที่ตั้งครรภ์ ภายในรอบ ๑ปี การศึกษาภายหลังจากการเสร็จสิ้นกิจกรรม</p>

๙. แนวทางการติดตามและการประเมินผล (ต่อ)

วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		วิธีการ/เครื่องมือ	การประเมินผล
	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcome)		
<p><u>วัตถุประสงค์</u> ๒. เพื่อให้กลุ่ม นักเรียนระดับ อาชีวศึกษาได้มี ความรู้และความ เข้าใจในเรื่องเพศ และโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ เอชไอ วี/เอดส์ รวมทั้ง การตั้งครรรภ์ไม่ พร้อม ได้อย่าง เหมาะสม</p> <p><u>เป้าหมาย</u> ๒. ร้อยละ ๘๐ ของ กลุ่มนักเรียนที่เข้า ร่วมโครงการฯ มี ความรู้และความ เข้าใจในเรื่องเพศ และโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ เอชไอ วี/เอดส์ รวมทั้ง การตั้งครรรภ์ไม่ พร้อม ได้อย่าง เหมาะสม</p>	<p>-จำนวนนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา ที่เข้าร่วม โครงการฯ มี ความรู้และ ความเข้าใจใน เรื่องเพศและ โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ รวมทั้งการ ตั้งครรรภ์ไม่พร้อม ได้อย่างเหมาะสม ผ่านเกณฑ์อย่าง น้อยร้อยละ ๘๐</p> <p>- จำนวนนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา ที่เข้าร่วม โครงการฯ อบรม แจกถุงยาง อนามัยเพิ่มขึ้น</p>	<p>-จำนวนนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา ที่เข้าร่วม โครงการฯ ใช้ถุงยางอนามัย เพิ่มขึ้น</p> <p>-ไม่มีนักเรียนหญิง ที่เข้าร่วม โครงการฯ เกิดการ ตั้งครรรภ์ ในรอบ ๑ปีการศึกษา ภายหลังการเสร็จ สิ้นกิจกรรม</p>	<p>- ดำเนินกิจกรรม ให้ความรู้และ ความเข้าใจใน เรื่องโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์เอดส์ และเพศ และการ ป้องกัน</p> <p>- ประเมินความรู้ และความเข้าใจใน เรื่องโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์เอดส์ และเพศ หลังเสร็จ สิ้นกิจกรรม</p>	<p>-จำนวนนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา ที่เข้าร่วม โครงการฯ (อย่างน้อยร้อยละ ๘๐) ที่ทำแบบ ประเมินความรู้ และความเข้าใจใน เรื่องโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์เอดส์ และเพศ ผ่าน เกณฑ์อย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ (แบบประเมิน ความรู้และ ความเข้าใจ)</p> <p>-จำนวนผู้เข้ารับ ถุงยางอนามัยหลัง เสร็จสิ้นกิจกรรม</p>

๙. แนวทางการติดตามและการประเมินผล (ต่อ)

วัตถุประสงค์/ เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		วิธีการ/เครื่องมือ	การประเมินผล
	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcome)		
วัตถุประสงค์ ๓. เพื่อส่งเสริมให้ กลุ่มนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา มีการใช้ถุงยาง อนามัยอย่างถูกวิธี ทุกครั้ง เป้าหมาย ๓. ร้อยละ ๙๐ ของกลุ่มนักเรียน ที่เข้าร่วม โครงการฯ สามารถสาธิตการ ใส่ถุงยางอนามัย ได้อย่างถูกวิธี	-จำนวนนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา ที่เข้าร่วม โครงการฯ สามารถสาธิต วิธีการใช้ถุงยาง อนามัยอย่างถูกวิธี หลังเสร็จสิ้น การดำเนิน กิจกรรม	-จำนวนนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการ ใช้ถุงยางอนามัย อย่างถูกวิธีเพิ่มขึ้น	- ดำเนินกิจกรรม การสอนและสาธิต รวมถึงการสาธิต ย้อนกลับเกี่ยวกับ การป้องกันเอดส์ และเพศ - ประเมินทักษะ การใส่ถุงยาง อนามัยอย่างถูกวิธี หลังเสร็จสิ้น กิจกรรม	- จำนวนนักเรียน ระดับอาชีวศึกษา (อย่างน้อยร้อยละ ๙๐) ที่เข้าร่วม โครงการ สามารถสาธิต ย้อนกลับเกี่ยวกับ การใส่ถุงยาง อนามัยที่ถูกวิธี (การสาธิต ย้อนกลับ)

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ การเพิ่มการเข้าถึงถุงยางอนามัยโดยการติดตั้งตู้ใส่ถุงยางอนามัย (condom point) ไว้ที่ห้องน้ำชายหรือห้องพยาบาลของโรงเรียน

๑๐.๒ สร้างค่านิยมและสร้างความเข้าใจในสังคมให้ได้ว่า การใช้ถุงยางอนามัยไม่ใช่เรื่องน่าอาย และมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อความปลอดภัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เพียงแต่ต้องใช้ที่เหมาะสม ถูกคนและถูกเวลา

๑๐.๓ ถึงแม้โรงเรียนจะมีหลักสูตรการสอนเพศศึกษาแล้วก็ตาม แต่เด็กก็ยังคงอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อปัญหา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมอื่นๆเสริมเพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึกตระหนัก รู้จักคิด รู้จักป้องกันตัว รู้จักการปฏิเสธ รู้จักหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ และสามารถแก้ปัญหาไม่ให้ตนเองต้องตกอยู่ในความเสี่ยงได้

บรรณานุกรม

๑. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน. นนทบุรี: สำนัก
อนามัยการเจริญพันธุ์, ๒๕๕๙
๒. กองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการ
ติด
เชื้อเอชไอวีใน ๙ กลุ่มประชากรเป้าหมาย พื้นที่กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาสุขภาพ
อาเซียน
มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๘
๓. กองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. แผนยุทธศาสตร์ยุติปัญหาเอดส์ในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๓ : ศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐ ด้านสาธารณสุข, ๒๕๕๙
๔. กรุงเทพมหานคร. แผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานครประจำปี ๒๕๖๓. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
ยุทธศาสตร์และประเมินผล, ๒๕๖๐
๕. จตุพร ต้นเหือด. ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น. (ออนไลน์). ม.ป.ป. (วันที่ค้นข้อมูล ๒ กุมภาพันธ์
๒๕๖๑) เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/hom>
๖. วีรพันธ์ เกษสังข์. หลักสูตรฝึกอบรม เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วยหลักคิดและเครื่องมือ PDCA.
(ออนไลน์). ม.ป.ป. (วันที่ค้นข้อมูล ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑) เข้าถึงได้จาก
<https://www.entaining.net/>

ภาคผนวก

ความหมายของถุงยางอนามัย (Condom)

ถุงยางอนามัย อุปกรณ์คุมกำเนิดที่นิยมใช้มากที่สุด และมีประสิทธิภาพมากหากนำมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการเลือกขนาดไปจนถึงการเก็บรักษา แล้วยังช่วยให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ (Sexually Transmitted Disease: STD) ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ถุงยางอนามัยเป็นอุปกรณ์คุมกำเนิดสำหรับผู้ชายและผู้หญิง ถุงยางอนามัยชาย จะใช้สวมเมื่ออวัยวะเพศแข็งตัวก่อนการร่วมเพศ ส่วนถุงยางอนามัยผู้หญิง ในประเทศไทยไม่ค่อยนิยมนำมาใช้ เพราะขั้นตอนการใส่ที่ซับซ้อน โดยจะใช้สำหรับสอดเข้าไปภายในช่องคลอดก่อนการมีเพศสัมพันธ์ โดยทั้งคู่ไม่ควรใช้ถุงยางอนามัยพร้อมกัน เพราะอาจทำให้ถุงยางอนามัยเสียดสีกันจนหลุดหรือแตกได้ นอกจากนี้ ถุงยางอนามัยยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการร่วมเพศให้มากขึ้นได้ ทั้งในเรื่องขนาด รูปร่าง และสีสันทัน มีทั้งแบบเรียบและแบบที่มีกระเปาะ (ถุงเก็บน้ำอสุจิที่ส่วนปลาย) มีชนิดที่มีกลิ่นและรสชาติของผลไม้ มีกลิ่นน้ำหอม มีหลากหลายสีให้เลือก มีชนิดที่เรืองแสงได้ในที่มืดทั้งแบบทึบแสงและแบบบางใส

ถุงยางอนามัยผลิตจากอะไร

ถุงยางอนามัยในปัจจุบันส่วนใหญ่จะผลิตจากยางธรรมชาติ (Latex) โพลียูรีเทน (Polyurethane) หรือลำไส้ของลูกแกะ (Lambskin) โดยถุงยางอนามัยที่ผลิตจากยางธรรมชาติและโพลียูรีเทน จะมีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ได้ดีที่สุดในบางรายที่มีอาการแพ้ยางธรรมชาติก็สามารถเลือกใช้ชนิดโพลียูรีเทน หรือชนิดที่ผลิตจากลำไส้ของสัตว์แทนได้ ซึ่งจะสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้แต่ไม่สามารถป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ได้

ถุงยางอนามัยป้องกันโรคได้จริงไหม

การสวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ไม่สามารถรับประกันว่าจะปลอดภัยจากการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตาม ควรมีการสวมถุงยางอนามัยป้องกันทุกครั้ง เพราะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยลดความเสี่ยงของการติดเชื้อโรคติดต่อที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งล้วนแต่เป็นโรคร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็โรคหนองในแท้ หนองในเทียม คลามิเดีย หนอง และเอชไอวี

ถุงยางอนามัยป้องกันการท้องได้จริงไหม

จุดประสงค์ของถุงยางอนามัยคือการคุมกำเนิด แต่ไม่สามารถป้องกันได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ซึ่งพบว่าคูรักรที่มีการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีก็มีโอกาสพลาดตั้งครรภ์ได้สูงถึง ๒ เปอร์เซ็นต์ และหากใช้ไม่ถูกวิธีจะมีโอกาสพลาดตั้งครรภ์มากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสบายใจและมั่นใจในการใช้ถุงยางให้สามารถป้องกันโรคและลดโอกาสการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมขึ้น ผู้ใช้ควรศึกษาวิธีการใช้ที่ถูกต้องเสียก่อน

วิธีใช้ถุงยางอย่างถูกวิธี

ใช้ถุงยางอนามัยให้เหมาะสมกับขนาดของอวัยวะเพศของตัวเอง เมื่อแกะใช้ถุงยางอนามัย ต้องระมัดระวังและแน่ใจเสมอว่าไม่ได้ไม่ทำให้ถุงยางอนามัยฉีกขาด ไม่ใช่เล็บหรือฟันในการแกะห่อผลิตภัณฑ์

ตรวจดูสภาพถุงยางอนามัยทุกครั้ง หากพบว่าถุงยางอนามัยอยู่ในสภาพไม่ปกติให้ทิ้งไป ห้ามใช้เด็ดขาด ตรวจเช็คให้แน่ใจว่าไม่รั่ว ไม่ขาด ไม่หมดอายุ

ต้องสวมใส่ขณะที่อวัยวะเพศแข็งตัวแล้ว และสวมก่อนที่จะมีการสัมผัสกันระหว่างอวัยวะเพศของทั้ง ๒ ฝ่าย หรือการสอดใส่ สวมถุงยางอนามัยไว้ตลอดเวลาที่มีเพศสัมพันธ์ ตั้งแต่ต้นจนจบ เพราะน้ำอสุจิสามารถปนออกมากับน้ำหล่อลื่นได้ตลอดเวลา แม้จะยังไม่มีการหลั่งก็ตาม

ใช้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ไม่ใช้ซ้ำ ใช้ถุงยางอนามัยอันใหม่ทุกครั้งที่มีอวัยวะเพศมีการแข็งตัว

ใส่เพียงชั้นเดียวเท่านั้น หากใส่ ๒ ชั้นอาจทำให้ถุงยางอนามัยเสียดสีจนแตกหรือฉีกขาดได้ง่าย

สำหรับผู้ชายที่ไม่ได้ขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ ให้ดึงหนังหุ้มปลายกลับเข้าที่ก่อนที่จะสวมถุงยางอนามัย

หากเป็นถุงยางอนามัยชนิดไม่มีที่สำหรับการเก็บน้ำอสุจิที่ส่วนปลาย ให้หีบดิ่งไล่อากาศออกที่ส่วนปลายของถุงยางอนามัยพอให้มีช่องว่างประมาณครึ่งนิ้ว เพื่อให้มีที่เก็บน้ำอสุจิเมื่อเกิดการหลั่ง

ในขณะที่มือหนึ่งกำลังจับที่ส่วนปลาย (สำหรับถุงยางอนามัยชนิดที่ไม่มีที่เก็บน้ำอสุจิที่ส่วนปลาย) ให้ใช้อีกมือหนึ่งค่อย ๆ รูดม้วนถุงยางอนามัยลงมาจากฐานอวัยวะเพศชาย และให้แน่ใจว่าสวมคลุมจนสุดพอดีและไล่ฟองอากาศออกให้หมด

หากรู้สึกรู้ว่าถุงยางอนามัยแตกหรือขาดระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ ให้หยุดในทันที และเปลี่ยนไปใช้อันใหม่

ให้ระมัดระวังขณะที่จะนำถุงยางอนามัยออก ต้องแน่ใจว่าถุงยางอนามัยยังคงสวมอยู่กับที่ไม่หลุดออก โดยการเอามือจับที่ส่วนฐานของถุงยางอนามัยเอาไว้เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ถุงยางอนามัยหลุด ขณะที่ถอดถุงยางอนามัย ต้องแน่ใจว่าน้ำอสุจิไม่หกออกมา และเก็บทิ้งลงถังขยะให้เรียบร้อย

นอกจากนั้น ยังต้องคำนึงถึงการเก็บถุงยางอนามัย เพราะเป็นสิ่งสำคัญต่อสภาพของถุงยางอนามัย ควรเก็บเอาไว้ในที่แห้งและเย็น หากถุงยางอนามัยสัมผัสกับอากาศ ความร้อน และแสง จะทำให้ถุงยางอนามัยมีโอกาสเสียหรือเสื่อมคุณภาพลงได้ โดยเฉพาะการเก็บถุงยางอนามัยเอาไว้ในกระเป๋าสตางค์ เพราะพกติดตัวไว้ตลอดเวลา มีโอกาสที่จะถูกทั้งความร้อนและแรงกดทับทำให้เสื่อมสภาพได้ง่าย